

Poetė, pedagogė SILVIJA BARANAUSKIENĖ (Silvija Uda) skaitytojams padovanojo antrąją haiku knygą, šį kartą parašytą lietuviškai ir žemaitiškai

Poetė, pedagogė, knygų autorė, visuomenės veikėja Silvija Baranauskienė (literatūrinis slapyvardis Silvija Uda) gimė ir užaugo Skuodo rajono Luobos kaime. 1982–1991 m. mokėsi Skuodo rajono Pašilės devynmetėje mokykloje, 1991–1993 m. – Skuodo „Bartuvos“ vidurinėje mokykloje, 1993–1998 m. studijavo lietuvių kalba ir literatūrą Šiaulių universitete ir čia įgijo bakalauro laipsnį. 1998–2000 m. literatūrologijos žinias gilino Šiaulių universiteto magistrantūroje ir šias studijas baigė su pagyrimu. 1998 m. pradėjo dirbti lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Šiaulių Gegužių vidurinėje mokykloje (dabar progimnazija). 2004 m. jai suteiktas lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos metodininkės vardas. 2006–2007 m. Silvija dirbo Šiaulių Gegužių vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, 2007–2024 m. – šios progimnazijos direktore. Nuo 2011 m. skaitė paskaitas visuminio ugdymo klausimais Lietuvoje ir užsienyje. 2015 m. jai suteikta antroji vadybos kvalifikacinė kategorija. Nuo 2025 m. dirbo Šiaulių Gegužių progimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė.

Aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. 1999 m. ji tapo Lietuvių kalbos draugijos pirmininke Šiaulių Gegužių mokykloje, 2007 m. – Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos Šiaulių skyriaus nare, 2008 m. – Gegužių mokyklos asociacijos klubo „Savi“ steigėja, prezidentė, 2009 m. – Lietuvos humanistinės pedagogikos asociacijos steigėja ir nare, 2014 m. – Lieporių bendruomenės centro nare, 2015 m. – Taikos vėliavos komiteto Lietuvoje nare, keletą metų iki 2025 m. pradžios vadovavo Šiaulių žemaičių draugijai „Saulaukis“ (iš šių pareigų atsistatydino, nes planavo iš Šiaulių išvykti gyventi kitur).

2013 m. S. Baranauskienei įteiktas Tarptautinės visuomeninių organizacijų asociacijos „Tarptautinis humanistinės pedagogikos centras“ prezidento prof. Š. Amonašvilio sertifikatas „Humanistinės pedagogikos riteris“ ir auksinis ženklelis „Širdis ir gulbė“. 2012 m.

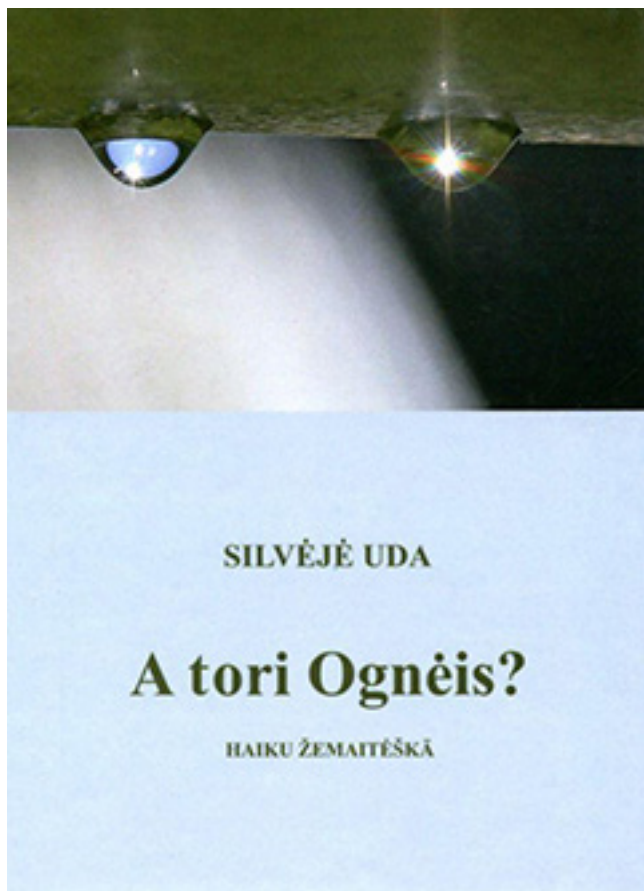
Virginijaus Jocio nuotraukoje – Silvija Baranauskienė 2023 m. Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešosios bibliotekos naujojo pastato atidarymo renginyje

ji apdovanota Šiaulių miesto mero, 2014 m. – Lietuvos Respublikos Kultūros ministro, 2015 m. – Taikos vėliavos komiteto Lietuvoje ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, 2016 m. – Latvijos humanistinės pedagogikos asociacijos, Lietuvos Respublikos Seimo (2016 m.), Sveikatos apsaugos ministerijos (2016 m.), Specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos dailininkų sąjungos padėkos raštais ir kt.

Mėgsta kultūrinės-pažintinės keliones, skaityti filosofinę, psichologinę, pedagoginę, grožinę literatūrą, piešti užsiimti kita kūrybine veikla.

2021 m. Vilniuje išleista S. Baranauskienės žemaitiškai parašyta haiku knyga „A tori Ognėis?“. Tai pirmoji šios autorės knyga ir taip pat pirmoji iki šiol ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje žemaitiškų haiku knyga. Joje paskelbta apie 500 prozinės poezijos stiliumi parašytų kūrinių, kuriuose išlaikytos XIX a. Japonijoje gimusio haiku žanro ypatybės (17 skiemenų eilių forma, sudaryta iš trijų metrinių dalių, iš 5, 7, 5 skiemenų).

Leidėjai, pristatydami šią knygą skaitytojams, akcentuoja, kad autorė savo kūriniuose „puikiai
(Nukelta į 10 p.)

Silvijos Baranauskienės (Silvijos Udos) pirmosios haiku knygos „A tori Ognėis“ (2021, Vilnius) viršelis

fiksuoja didelį bei gilų pasaulį, išskleidžia akimirką, padeda pajauti paprastos ir įprastos aplinkos ypatingumą, istorinių dalykų svarbą. Knygos pabaigoje tekstus lydi fotografijos, jaukiai papildančios kuriamą būseną.“

Kodėl haiku, o ne koks nors kitas literatūros žanras ir kodėl žemaitiškai?

Pasak autorės, „Haiku yra momento grožis. Toks amžinas širdies pavasaris. Kapt ir yra! [...] Man atsitiko didelė laimė ne vieną, bet dvi gimtąsias kalbas turėti (būna ir taip)! Svajoju žemaitiškai (atrodo, kad dvi upės tavyje teka giliai, srauniai, nesustabdomai)...“.

Knyga pradeda įžanga. Tam, kad visi suprastų, Silvija ją pateikė lietuvių ir žemaičių kalbomis. Trieiliai knygoje suskirstyti į dvi dalis: „Ramybės muomėntas“ ir „Ožmerktuom akim sklaidau šėrdėis archīvus“. Antroji dalis iliustruota pačios Silvijos, Elėjos Baranauskaitės ir G. Baranausko nuotraukomis, kurios, pasak knygos autorės, yra „sugauditos Loubas ėr Vaičaitiu kaimaliūs (Skouda rajuons), Tėlvėku kaimė (Kelmės rajuons), Šiauliūs, Korto-

Dariaus Ančerevičiaus nuotraukoje – S. Baranauskienės (Silvijos Udos) knyga „Pasimatymai / Pasimatimā“

vėnūs, Krīzių kalnė, Paberžie, Muosiedie.“

Taigi, pedagogai, ilgametėi Šiaulių miesto Gegužių progimnazijos vadovei Silvijai Baranauskienei, savo kūrybą pasirašinėjančiai Silvijos Udos pseudonimu, haiku jau daug metų – jokia naujiena. Moteris dalyvauja respublikiniuose šio rytietiškojo literatūros žanro konkursuose, kuriuose jos kūryba nelieka nepastebėta. 2024 m. pagal Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešosios bibliotekos vykdytą projektą „Po Granausko klevu“ surengtame konkurse „Haiku Senajam lietuviškam kaimui“ ji užėmė antrąją vietą. Silvijos kūrybinių išspausdintų keliuose kolektyviniuose Lietuvos haiku autorių leidiniuose. Na o 2024 m. pabaigoje pasirodė jos jau antroji dvikalbė – lietuviškų ir žemaitiškų – haiku knyga „Pasimatymai / Pasimatimā“. Anot autorės, naujojo leidinio pavadinimas – iš vaikystės prisiminimų: dar visai maža išmoko šviesaus atminimo Nėlės Paltinienės dainą „Tu ateik į pasimatymą“, kuri ir dabar kelia sentimentus. O juk pavadinimas knygai labai svarbus – turi pasakyti visą esmę. „Pasimatymas“ yra mūsų realybę keičiantis žodis. Kai einame į pasimatymą, kitaip save paruošiamo, kitaip nutiekiamo. Turime būseną, kurioje esame čia ir dabar. Yra galybė būdų eiti į pasimatymus ir pakylėti save į kitas aukštumas, nes į pasimatymą bet koku atveju tu ateini su savimi“, – konstatuoja Silvija.

Tekste panaudota informacija, skelbiama Šiaulių Gegužių progimnazijos interneto svetainėje: <https://geguziai.lt/apie-mus/progimnazijos-istorija/>